

อนุสรณ์

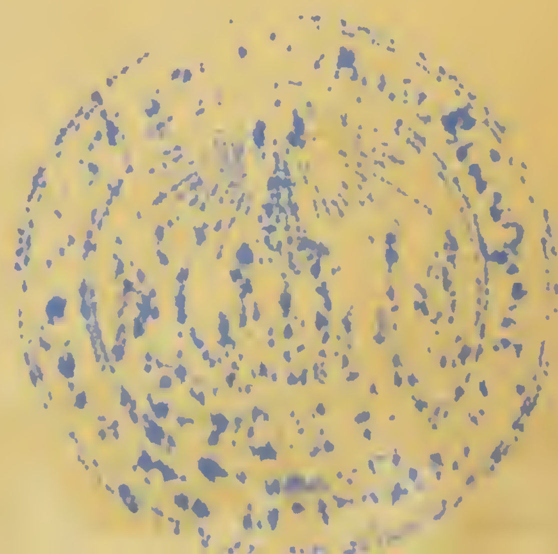
ในงานพระราชทานเพลิงศพ

คุณแม่สุดสอาด สนิทวงศ์ ณ อยุธยา

ณ เมรุวัดธาตุทอง

ที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๒๐

รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ

คุณแม่สุดสอาด สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ได้ถึงแก่กรรมด้วยโรคหัวใจ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๑๙ ความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้รับงานศพไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ และพระราชทานเพลิงศพ

อนึ่ง เมื่อเริ่มป่วยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ก็ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ทรงรับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชินูปถัมภ์ทุกครั้ง อีกทั้งยังพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้พิมพ์หนังสืองานนี้ด้วย

ข้าพระพุทธเจ้า บุตร ธิดา และครอบครัว ขอพระราชทานกราบถวายบังคมแทบเบื้องพระยุคลบาท ด้วยความรู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันยิ่งใหญ่นี้ เป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้ และขอเทิดทูนพระมหากรุณาธิคุณทั้งนี้ไว้เหนือเกล้า ฯ เพื่อเป็นสรรพสิริมงคลแก่ตระกูลวงศ์ชั่วกาลนาน พร้อมทั้งขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่าจะจงรักภักดีต่อเบื้องพระยุคลบาทไปจนตราบชีวิตหาไม่

หากคุณแม่จะมีญาณวิถีที่จะทราบได้โดยทางใดแล้ว คงจะมีแต่ความรำลึก และซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้รับพระราชทานเป็นที่ยิ่งเช่นกัน

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า บุตร ธิดา และครอบครัว

ที่ รล ๐๐๐๒/๘๐๘ 　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　สำนักราชเลขาธิการ

๒๑ มกราคม ๒๕๒๐

เรื่อง　พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้พิมพ์เรื่อง พระพุทธนวราชบพิตร, ผงพระพิมพ์ที่ทรงสร้างด้วยพระหัตถ์ และบทสวดชัยมงคลคาถา ลงในหนังสืองานพระราชทานเพลิงศพ

เรียน　หม่อมหลวงพำนักเนตร สนิทวงศ์

อ้างถึง　หนังสือลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๒๐

ตามที่ท่านขอให้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตนำเรื่อง พระพุทธนวราชบพิตร, ผงพระพิมพ์ที่ทรงสร้างด้วยพระหัตถ์ และบทสวดชัยมงคลคาถา ที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้พิมพ์พระราชทานในงานพระราชทานเพลิงศพหม่อมลมุน เทวกุล ต.จ. ลงพิมพ์ในหนังสืองานพระราชทานเพลิงศพนางสุดสอาด สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ในวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๒๐ เพื่อแจกเป็นที่ระลึกแก่ผู้ที่มาในงาน นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว พระราชทานพระบรมราชานุญาต

(หม่อมหลวงทวีสันต์ ลดาวัลย์)
ราชเลขาธิการ

กองการในพระองค์
โทร. ๒๒๑๑๑๕๑-๕ ต่อ ๑๙, ๒๐ และ ๒๑

พระพุทธนวราชบพิตร

พระพุทธนวราชบพิตร

พระพุทธนวราชบพิตร เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย หน้าตัก กว้าง ๒๓ ซ.ม. สูง ๔๐ ซ.ม. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริที่จะให้สร้างขึ้น เพื่อประดิษฐานไว้ ณ จังหวัดต่าง ๆ ทุกจังหวัดทั่วพระราชอาณาเขต เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๙ และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้นายไพฑูรย์ เมืองสมบูรณ์ ข้าราชการกองหัตถศิลป กรมศิลปากร เข้ามาปั้นหุ่นพระพุทธปฏิมานี้ในพระราชฐาน ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน และได้ทรงตรวจพระพุทธลักษณะของพระปฏิมานั้นจนเป็นที่พอพระราชหฤทัยแล้ว จึงได้โปรดเกล้า ฯ ให้นายช่างเททองหล่อพระพุทธรูปนั้นขึ้น เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๙ และได้โปรดเกล้า ฯ ให้ขนานพระนามพระพุทธรูปนั้นว่า "พระพุทธนวราชบพิตร"

ที่ฐานบัวหงายของพระพุทธนวราชบพิตรนั้น ได้ทรงบรรจุพระพุทธรูปพิมพ์ไว้ ๑ องค์ อันพระพุทธรูปพิมพ์นี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงสร้างขึ้นด้วยพระหัตถ์ ประกอบด้วยผงศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ทั้งในพระองค์และจากจังหวัดต่าง ๆ ทุกจังหวัด ดังมีรายละเอียดอยู่ตอนท้ายนี้

พระพุทธรูปนวราชบพิตรนั้น นอกจากจะเป็นนิมิตหมายแห่งคุณพระรัตนตรัย อันเป็นที่เคารพบูชาสูงสุดแห่งพุทธศาสนิกชนทั่วไปแล้ว ยังเป็นนิมิตหมายแห่งความผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ระหว่างองค์พระมหากษัตราธิราชกับบรรดาพสกนิกรของพระองค์ ในทุกจังหวัด

ทั่วพระราชอาณาจักร และพระพุทธรูปพิมพ์ซึ่งได้บรรจุไว้ที่ฐานบัวหงายนั้น ก็ประกอบด้วยวัตถุศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ อันศาสนิกชนทั่วพระราชอาณาจักรได้ปฏิบัติบูชาสืบเนื่องกันมาเป็นเวลาช้านาน พระพุทธนวราชบพิตร จึงเป็นพระพุทธรูปที่สำคัญยิ่งองค์หนึ่งในรัชกาลปัจจุบันจึงเห็นควรวางระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับ พระพุทธนวราชบพิตรไว้ดังต่อไปนี้

๑. เมื่อจังหวัดใดได้รับพระราชทานไปแล้ว ให้ประดิษฐานพระพุทธรูปนั้นไว้ ณ ที่อันควรในศาลากลางจังหวัด

๒. เมื่อทางจังหวัดมีงานพิธีใด ๆ ซึ่งต้องตั้งที่บูชาพระรัตนตรัย ก็ให้อัญเชิญพระพุทธนวราชบพิตรมาประดิษฐานเป็นพระบูชาในพิธีนั้น ๆ ทั้งนี้ยกเว้นพิธีที่กระทำในโบสถ์ วิหาร หรือปูชนียสถานใด ๆ ซึ่งมีพระประธานหรือมีปูชนียวัตถุอื่นใดเป็นประธานอยู่แล้ว และยกเว้นพิธีซึ่งต้องใช้พระพุทธรูปอื่นเป็นประธานโดยเฉพาะ เช่นพระพุทธคันธารราษฎร์

๓. เมื่อเสด็จพระราชดำเนินไปยังจังหวัดเพื่อทรงเป็นประธานพระราชพิธี หรือพิธีทางจังหวัดก็ดี ก็ให้ทางจังหวัดอัญเชิญพระพุทธฯ นวราชบพิตรมาประดิษฐานเป็นพระประธานในพระราชพิธีและพิธีนั้น ๆ ทุกครั้ง หากพระราชพิธีหรือพิธีนั้น ๆ กระทำในพระอาราม หรือในปูชนียสถาน ซึ่งมีพระประธานหรือปูชนียวัตถุอื่นใดเป็นประธานอยู่แล้ว ก็ให้อัญเชิญพระพุทธนวราชบพิตรไปประดิษฐาน ณ ที่บูชาเป็นต่างหากอีกที่หนึ่ง เพื่อทรงนมัสการ

๔. เมื่อเสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพระราชกรณียกิจ ณ จังหวัด ให้ทางจังหวัดอัญเอิญพระพุทธนวราชบพิตรไปประดิษฐาน

ไว้ ณ ที่บูชา เพื่อทรงนมัสการในพลับพลาหรือที่ประทับซึ่งได้จัดไว้ ในกรณีนี้ หากท้องที่ที่เสด็จพระราชดำเนินนั้นห่างไกลจากศาลากลางจังหวัด และเป็นที่ทุรกันดารไม่สะดวกแก่การคมนาคม หรือการเสด็จพระราชดำเนินนั้นเป็นการรีบด่วน หรือเพียงเป็นการเสด็จพระราชดำเนินผ่าน ทางจังหวัดจะพิจารณาให้งดเสียก็ได้ ตามแต่จะเห็นควร

๕. เมื่อเสด็จพระราชดำเนินไปประทับแรม ณ จังหวัด ให้ทางจังหวัดอัญเชิญพระพุทธนวราชบพิตรมาประดิษฐานไว้ ณ ที่บูชา ในพลับพลาหรือในที่ประทับตลอดเวลาที่ประทับแรมอยู่ และให้อัญเชิญกลับไปยังศาลากลางเมื่อเสด็จพระราชดำเนินกลับแล้ว ในการนี้ให้กองมหาดเล็กปฏิบัติเช่นเดียวกับระเบียบแบบแผนที่มีอยู่แล้ว เกี่ยวกับพระชัยนวโลหะประจำรัชกาล

๖. หากทางจังหวัดเห็นสมควรจะอัญเชิญพระพุทธนวราชบพิตรออกให้ประชาชนได้นมัสการบูชาในงานเทศกาลใด ๆ ก็ให้กระทำได้ตามแต่จะเห็นสมควร อนึ่ง การปิดทองที่องค์พระพุทธรูปนั้นอาจทำให้พระพุทธรูปเสียความงามไปบ้าง ถ้าหากทางจังหวัดจะประดิษฐานพระพุทธนวราชบพิตรบนฐานซึ่งทำด้วยวัตถุอันอาจปิดทองได้อีกชั้นหนึ่งให้ประชาชนได้ปิดทองได้ ก็จะเป็นการเหมาะสมยิ่งขึ้น.

สำนักพระราชวัง

วันที่ ๒๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๑๐

ผงพระพิมพ์ที่ทรงสร้างด้วยพระหัตถ์

ก. ส่วนในพระองค์

๑. ดอกไม้แห้งจากมาลัยที่ประชาชนได้ทูนเกล้า ฯ ถวายในการเสด็จพระราชดำเนินเปลี่ยนเครื่องทรงพระพุทธปฏิมากรแก้วมรกต และได้ทรงแขวนไว้ที่องค์พระพุทธปฏิมากรตลอดเทศกาล จนถึงคราวที่จะเปลี่ยนเครื่องทรงใหม่ ดอกไม้แห้งนี้ได้โปรดเกล้า ฯ ให้รวบรวมไว้

๒. เส้นพระเจ้าซึ่งเจ้าพนักงานได้รวบรวมไว้หลังจากทรงพระเครื่องใหญ่ทุกครั้ง

๓. ดอกไม้แห้งจากมาลัยที่แขวนพระมหาเศวตฉัตร และด้ามพระขรรค์ชัยศรีในพระราชพิธีฉัตรมงคล

๔. สีซึ่งขูดจากผ้าใบที่ทรงเขียนภาพฝีพระหัตถ์

๕. ชันและสีซึ่งทรงขูดจากเรือใบพระที่นั่งขณะที่ทรงตกแต่งเรือใบพระที่นั่ง

ข. ส่วนที่มาจากจังหวัดต่างๆทุกจังหวัดทั่วพระราชอาณาจักร

วัตถุเครื่องผสมที่มาจากต่างจังหวัดนี้ กระทรวงมหาดไทยได้นำขึ้นทูนเกล้า ฯ ถวาย เป็นวัตถุที่ได้มาจากปูชนียสถานหรือพระพุทธรูปอันศักดิ์สิทธิ์ที่ประชาชนเคารพบูชาในแต่ละจังหวัด อันได้แก่ดินหรือตะไคร่น้ำแห้งจากปูชนียสถาน เปลวทองคำปิดพระพุทธรูป ผงธูป

หน้าที่บูชาและน้ำจากบ่อน้ำอันศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งได้เคยนำมาใช้เป็นน้ำสรงมุรธาภิเษกในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก จำแนกออกเป็นรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาคกลางและภาคตะวันออก

จังหวัดพระนคร

๑. ผงธูปและดินจากกระถางธูปที่บูชาในศาลหลักเมืองทุกกระถาง คือหน้าหลักเมืองและหน้าที่บูชาเทพารักษ์ประจำพระนคร อันได้แก่พระเสือเมือง พระทรงเมือง พระกาฬ และเทพารักษ์ซึ่งเรียกกันว่าเจ้าพ่อหอกลอง และเจ้าพ่อเจตคุปต์

๒. เปลวทองจากหลักเมือง

จังหวัดธนบุรี

๑. ผงจากพระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม

๒. ผงธูปและเปลวทองจากพระพุทธรูปสัมฤทธิ์นวโลหะที่เรียกกันว่า "หลวงพ่อแสน" วัดหงส์รัตนาราม

๓. ผงธูปและเปลวทองจากพระพุทธรูปสุโขทัยที่เรียกกันว่า "หลวงพ่อสุข" วัดหงส์รัตนาราม

๔. ดิน ผงธูปและเกสรดอกไม้จากศาลพระเจ้าตากสินมหาราช

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑. ผงจากพระปรางค์ วัดมหาธาตุ

๒. ผงและเปลวทองจากพระพุทธไตรรัตนายก วัดพนัญเชิง

๓. ผงจากพระเจดีย์ศรีสุริโยทัย วัดสวนหลวงสบสวรรค์

๔. เปลวทองจากพระมงคลบพิตร

จังหวัดลพบุรี

๑. ผงจากศาลพระกาฬ

๒. ผงจากศาลลูกศร

๓. ผงจากพระที่นั่งดุสิตสวรรค์ธัญญมหาปราสาท

จังหวัดสิงห์บุรี

๑. ผงจากวิหารพระอาจารย์ธรรมโชติ บ้านบางระจัน

๒. ดินจากบ่อน้ำพระอาจารย์ธรรมโชติ

๓. เปลวทองจากพระพุทธรูปในวิหารหลังพระธาตุเจดีย์ วัดสิงห์ ตำบลโพสังโฆ อำเภอบางระจัน

๔. ผงจากพระธาตุเจดีย์ วัดสิงห์

๕. ผงธูปจากพระนอนจักรสีห์ ตำบลจักรสีห์ อำเภอเมืองสิงห์บุรี

๖. เปลวทองจากพระนอนจักรสีห์

จังหวัดอ่างทอง

๑. ผงธูปและเปลวทองจากพระมหาพุทธพิมพ์ วัดไชโยวรวิหาร ตำบลไชโย อำเภอไชโย

๒. ผงธูปและเปลวทองจากรูปหล่อสมเด็จพุฒาจารย์ (โต พรหมรังษี) วัดไชโยวรวิหาร

๓. ผงธูปและเปลวทองจากพระพุทธไสยาสน์ วัดป่าโมก ตำบลป่าโมก อำเภอป่าโมก

จังหวัดสระบุรี

๑. ผงธูปและเปลวทองจากรอยพระพุทธบาท สระบุรี

๒. ผงจากพระพุทธฉาย

๓. เกสรดอกบัวที่บูชาพระพุทธบาท

จังหวัดปทุมธานี

๑. ผงจากพัทธสีมารอบพระอุโบสถ วัดเสด็จ อำเภอเมืองปทุมธานี

๒. ดินจากสังเวชนียสถานจากประเทศอินเดีย ซึ่งบรรจุไว้ในฐานชุกชีของพระอุโบสถ วัดเสด็จ

๓. ผงธูปและเกสรดอกบัวจากพระอุโบสถ วัดเสด็จ

๔. ผงอิทธิเจ และผงปถมํของพระครูสาทรพัฒนกิจ

จังหวัดนนทบุรี

๑. ผงจากพระธาตุเจดีย์ วัดเขมาภิรตาราม

จังหวัดสมุทรปราการ

๑. ผงจากองค์พระสมุทรเจดีย์

๒. ผงธูปและเปลวทองจากหลักเมือง

จังหวัดราชบุรี

๑. ผงจากพระปรางค์ วัดมหาธาตุ อำเภอเมือง

จังหวัดนครปฐม

๑. ผงจากองค์พระปฐมเจดีย์

๒. ผงธูปที่บูชาพระร่วงโรจนฤทธิ์

จังหวัดสุพรรณบุรี

๑. ผงธูปและเปลวทองจากพระป่าเลไลยก์ วัดป่าเลไลยก์

๒. ผงธูปและเปลวทองจากเทวรูปศาลหลักเมือง

๓. ผงจากดอนเจดีย์

๔. ผงจากพระเจดีย์ วัดสนามชัย ตำบลพิหารแดง อำเภอเมือง

๕. ดินจากสระศักดิ์สิทธิ์ทั้งสี่ ตำบลสระแก้ว

จังหวัดกาญจนบุรี

๑. ผงธูปและเปลวทองจากพระแท่นดงรัง

๒. ผงจากโบสถ์ร้าง วัดท่ากระดาน อำเภอศรีสวัสดิ์

จังหวัดเพชรบุรี

๑. ผงธูปหน้าที่บูชาพระบรมรูป พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว บนพระที่นั่งเวชยันต์-วิเชียรปราสาท พระนครคีรี

๒. ผงจากพระเจดีย์พระธาตุจอมเพชร พระนครคิรี
๓. ผงดินจากยอดสูงสุดของพระนครคิรี
๔. ผงธูปจากพระพุทธรูปเชียงแสน พระนครคิรี
๕. ผงดินจากศาลหลักเมืองเก่า
๖. ผงธูปจากเทพารักษ์ศาลหลักเมืองเก่า
๗. ผงธูปจากพระปรางค์วัดมหาธาตุ
๘. ผงธูปจากพระประธานในพระวิหารหลวง วัดมหาธาตุ

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๑. ผงจากพระเจดีย์ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุบนยอดเขาช่องกระจก

จังหวัดสมุทรสาคร

๑. ผงธูปและดินจากศาลหลักเมือง
๒. ผงธูปจากศาลพันท้ายนรสิงห์

จังหวัดสมุทรสงคราม

๑. ผงธูปและเปลวทองจากพระพุทธรูป วัดเพชรสมุทร (วัดบ้านแหลม)

จังหวัดอุทัยธานี

๑. ผงธูปและเปลวทองจากพระพุทธรูปสุโขทัยที่เรียกกันว่า "พระมงคลศักดิ์สิทธิ์" วัดสังกัสรัตนคีรี อำเภอเมือง

จังหวัดชัยนาท

๑. น้ำอภิเษกจากวัดพระบรมธาตุ ตำบลชัยนาท
๒. ผงจากองค์พระบรมธาตุเจดีย์ วัดพระบรมธาตุ
๓. น้ำอภิเษกจากวัดธรรมามูล
๔. เปลวทองและเกสรดอกไม้จากพระพุทธรูปที่เรียกกันว่า "หลวงพ่อธรรมจักร" วัดธรรมามูล
๕. ผงจากวิหารหลวงพ่อธรรมจักร วัดธรรมามูล

ภาคตะวันออก

จังหวัดชลบุรี

๑. ผงธูปจากพระพุทธสิหิงค์จำลอง
๒. ผงพระพิมพ์หลวงพ่อแก้ว วัดป่า

จังหวัดฉะเชิงเทรา

๑. เปลวทองจากพระพุทธโสธร วัดโสธรวราราม
๒. เกสรดอกบัวหน้าที่บูชาพระพุทธโสธร
๓. ดอกมะลิหน้าที่บูชาพระพุทธโสธร
๔. ผงธูปจากหลักเมือง

จังหวัดระยอง

๑. ผงดินจากหลักเมือง
๒. ดอกไม้แห้งจากศาลพระเจ้าตากสินมหาราช

จังหวัดตราด

๑. ผงธูปจากหลักเมือง
๒. ผงจากเจดีย์วัดบุปผาราม

๓. เปลวทองจากรอยพระพุทธบาทจำลอง วัดบุป-ผาราม

จังหวัดจันทบุรี

๑. ผงดินจากศาลหลักเมือง

๒. ผงดินและเปลวทองจากศาลพระเจ้าตากสินมหาราช

๓. ผงตะไคร่น้ำแห้งจากพระพุทธบาทเขาคิชกูฏ

๔. น้ำในคลองนารายณ์ หน้าน้ำตกเขาสระบาป อำเภอเมือง

๕. น้ำจากสระแก้ว ตำบลพลอยแหวน อำเภอท่าใหม่

จังหวัดนครนายก

๑. ผงธูปจากหลักเมือง

๒. ผงจากมณฑปพระพุทธบาท ยอดเขานางบวช ตำบลสาริกา

จังหวัดปราจีนบุรี

๑. ผงธูปจากที่บูชาต้นศรีมหาโพธิ์ อำเภอศรีมหาโพธิ์

ภาคเหนือ

จังหวัดลำปาง

๑. เปลวทองจากพระแก้วมรกต วัดลำปางหลวง

๒. ผงจากพระธาตุเจดีย์ วัดลำปางหลวง

๓. ผงจากพระธาตุเจดีย์ วัดพระแก้วดอนเต้า
๔. ผงจากพระธาตุเจดีย์ วัดพระธาตุเสด็จ
๕. ดินศาลหลักเมือง
๖. ดินศาลเจ้าพ่อประตูผา
๗. ดินศาลเจ้าพ่อหมอก

จังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑. ผงจากพระธาตุเจดีย์ ดอยกองมู

จังหวัดเชียงราย

๑. ผงจากพระธาตุเจดีย์ ยอดดอยตุง อำเภอแม่สาย
๒. ผงจากพระธาตุเจดีย์จอมกิติ

จังหวัดเชียงใหม่

๑. ผงจากพระธาตุเจดีย์ วัดพระธาตุศรีจอมทอง อำเภอจอมทอง
๒. ผงจากพระธาตุเจดีย์ ดอยสุเทพ
๓. ผงธูปจากที่บูชาพระพุทธสิหิงค์
๔. เปลวทองจากที่บูชาพระพุทธรูป วัดพระธาตุศรีจอมทอง
๕. ดอกไม้แห้งที่บูชาพระบรมธาตุ วัดพระธาตุศรีจอมทอง
๖. ดินจากเสาอินทขีลหรือหลักเมือง
๗. ดินจากโคนพระศรีมหาโพธิ์ วัดพระธาตุศรีจอมทอง

๘. ดินจากบริเวณที่ได้ทำสังคายนาพระไตรปิฎก ครั้งที่ ๘ วัดเจดีย์เจ็ดยอด

๙. ดินจากบริเวณที่ตั้งค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อำเภอฝาง

๑๐. เปลวทองและเกสรดอกไม้ จากที่บูชาอนุสาวรีย์ครูบาศรีวิชัย

จังหวัดน่าน

๑. ผงและเปลวทองและดอกไม้แห้งจากพระพุทธรูปทองทิพย์

๒. ผงจากพระธาตุเจดีย์ แช่แห้ง

๓. ผงจากพระธาตุเจดีย์ เขาน้อย

๔. ผงจากพระธาตุเจดีย์ ปูแจ้

๕. ผงจากพระธาตุเจดีย์ จอมแจ้ง

๖. เกสรดอกไม้จากพระพุทธรูป วัดพระธาตุจอมแจ้ง อำเภอสา

จังหวัดลำพูน

๑. ผงจากองค์พระบรมธาตุหริภุญชัย

๒. ดินจากสุวรรณจังโกฏเจดีย์ วัดจามเทวี (วัดกู่กุด)

๓. เกสรดอกไม้จากแท่นบูชาพระบรมธาตุหริภุญชัย

จังหวัดแพร่

๑. ผงธูปและดินหลักเมือง

๒. ผงจากพระธาตุเจดีย์ ช่อแฮ

จังหวัดตาก

๑. เปลวทอง จาก พระบรมรูปสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

๒. เกสรดอกไม้จากที่บูชาพระบรมรูปสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

จังหวัดพิษณุโลก

๑. ทองคำเปลวผสมน้ำรักที่ขูดจากองค์พระพุทธชินราช เพื่อกระทำพิธีปิดทองใหม่ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐

๒. เกสรบัวหลวงจากที่บูชาพระพุทธชินราช

จังหวัดสุโขทัย

๑. ผงเจดีย์พระมหาธาตุเจดีย์ วัดมหาธาตุ อำเภอเมืองสุโขทัย

๒. ผงพระปรางค์วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ อำเภอศรีสัชนาลัย

๓. ดินกรุพระมหาธาตุเจดีย์ วัดมหาธาตุ อำเภอเมืองสุโขทัย

๔. ดินกรุ วัดต้นจันทร์ ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย

๕. บ่อน้ำทอง อำเภอศรีสัชนาลัย

๖. บ่อน้ำแก้ว อำเภอศรีสัชนาลัย

จังหวัดกำแพงเพชร

๑. ผงจากยอดองค์พระบรมธาตุเจดีย์ วัดพระบรมธาตุ ตำบลนครชุม อำเภอเมือง

๒. ดินและเปลวทองจากหลักเมือง

จังหวัดพิจิตร

๑. ดินและเปลวทองจากพระพุทธรูปที่เรียกกันว่า หลวงพ่อเพชร วัดท่าหลวง

จังหวัดเพชรบูรณ์

๑. ผงธูปและเปลวทองจากพระพุทธมหาธรรมราชา วัดไตรภูมิ

๒. ผงธูปและเปลวทองจากหลักเมือง

จังหวัดนครสวรรค์

๑. ผงจากพระเจดีย์ วัดวรนาถบรรพต (วัดเขากบ)

๒. เปลวทองจากพระพุทธรูป วัดวรนาถบรรพต

๓. เกสรดอกไม้จากที่บูชาพระเจดีย์ วัดวรนาถบรรพต

จังหวัดอุตรดิตถ์

๑. เปลวทองจากพระแท่นศิลาอาสน์

๒. ผงจากพระธาตุเจดีย์ วัดพระบรมธาตุ

๓. เปลวทองและผงธูปจากที่บูชาพระพุทธรูปสัมฤทธิ์ วัดท่าถนน (หลวงพ่อเพชร)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จังหวัดนครราชสีมา

๑. ดินผงธูปและเปลวทองจากหลักเมือง

๒. ดินผงธูปและเกสรดอกไม้จากอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี

๓. ดินจากปราสาทหินพิมาย

๔. ผงและดินจากพระเจดีย์ วัดศาลาทอง

๕. ดินทรายผงธูปและเปลวทองจากพระพุทธรูปในปราสาทหิน วัดพนมวันท์

๖. ดินทรายผงธูปและเกสรดอกไม้จากศาลเจ้าแม่บุ่ง

๗. ดินทรายผงธูปและเกสรดอกไม้จากศาลเจ้าพ่อไฟ

๘. ดินทรายผงธูปและเกสรดอกไม้จากศาลเจ้าพ่อวัดแจ้ง

๙. ดินทรายผงธูป และเกสรดอกไม้ จากศาลเจ้าพ่อพระยาสี่เขี้ยว

จังหวัดชัยภูมิ

๑. ผงจากปรางค์กู่ อำเภอเมือง

๒. ผงจากพระธาตุเจดีย์ กุดจอก อำเภอเกษตรสมบูรณ์

๓. ผงจากพระธาตุเจดีย์ สามหมื่น อำเภอภูเขียว

๔. ผงธูปที่บูชาพระเจ้าองค์ตื้อ เขาภูพระ ตำบลนาเสียว อำเภอเมือง

๕. ผงธูปที่บูชาเจ้าพ่อพญาแล อำเภอเมือง

จังหวัดบุรีรัมย์

๑. ดินใจกลางปราสาทเขาพนมรุ้ง อำเภอประโคนชัย
๒. ดินใจกลางปราสาทเมืองต่ำ อำเภอประโคนชัย
๓. ดินจากหลักเมือง
๔. ดินจากศาลเทพารักษ์ เจ้าพ่อวังกรูด อำเภอสตึก
๕. ดินจากสังเวชนียสถานต่าง ๆ ในประเทศอินเดีย

จังหวัดสุรินทร์

๑. ดินหน้าพระประธาน "หลวงพ่อพระชีว์" ในพระอุโบสถ วัดบูรพาราม

จังหวัดศรีสะเกษ

๑. ผงธูปปนดินจากแท่นบูชาพระโต วัดมหาพุทธาราม
๒. ผงธูปปนดินจากหลักเมือง

จังหวัดอุบลราชธานี

๑. ผงธูปจากพระพุทธรูปพระเจ้าอินทร์แปลง วัดมหาวนาราม
๒. เศษเทียนจากที่บูชาพระเจ้าอินทร์แปลง
๓. เกสรดอกไม้จากที่บูชาพระเจ้าอินทร์แปลง

จังหวัดอุดรธานี

๑. ดินทรายผงธูปและเกสรดอกไม้จากที่บูชาศาลเทพารักษ์ กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม
๒. ดินทรายผงธูปและเกสรดอกไม้จากหลักเมือง

๓. ดินทรายผงธูป และเกสรดอกไม้ จากที่บูชาพระพุทธรูปหลวงพ่อนาค วัดมัชฌิมาวาส

จังหวัดหนองคาย

๑. ผงจากพระธาตุเจดีย์ บังพวน
๒. ผงธูปที่บูชาพระพุทธรูปพระใส วัดโพธิ์ชัย

จังหวัดเลย

๑. ผงจากองค์พระธาตุเจดีย์ ศรีสองรักษ์

จังหวัดสกลนคร

๑. ผงจากองค์พระธาตุเจดีย์ เชิงชุม วัดพระธาตุเชิงชุม
๒. เกสรดอกไม้ที่บูชาพระพุทธรูปหลวงพ่อองค์แสน วัดพระธาตุเชิงชุม
๓. เศษปูนที่แตกร้าวจากหลวงพ่อองค์แสน

จังหวัดนครพนม

๑. ผงจากองค์พระธาตุพนม
๒. ผงธูปที่บูชาองค์พระธาตุพนม
๓. ดินจากฐานพระธาตุพนม
๔. ผงธูปและดินจากหลักเมือง

จังหวัดขอนแก่น

๑. ผงปูนพระธาตุขามแก่น ตำบลบ้านขาม อำเภอน้ำพอง

จังหวัดมหาสารคาม

๑. ผงธูปจากหลักเมือง

จังหวัดร้อยเอ็ด

๑. ผงจากพระกู่บ้านบางกู่ อำเภอธวัชบุรี
๒. ดินบริเวณหลักเมือง บึงพลาญชัย
๓. ผงจากพระกู่นา อำเภอสุวรรณภูมิ
๔. ผงธูปที่บูชาพระสังกัจจายน์ วัดสระทอง
๕. ดินจากพระธาตุเจดีย์ อูบมุง อำเภอโพนทอง

จังหวัดกาฬสินธุ์

๑. ผงธูปและดินจากหลักเมือง

ภาคใต้

จังหวัดชุมพร

๑. ทรายใจกลางศาล กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ หาดทรายรี
๒. ผงธูปที่บูชาพระรูปกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์

จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑. ผงจากองค์พระบรมธาตุ
๒. เกสรดอกไม้ที่บูชาองค์พระบรมธาตุ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๑. ผงจากองค์พระบรมธาตุไชยา
๒. เทียนบูชาพระบรมธาตุไชยา

จังหวัดระนอง

๑. ผงธูปบูชาพระพุทธรูปควนสมอ สมัยเจ้าอ้ายยี่ วัดอุปนันทาราม

จังหวัดกระบี่

๑. ดินในกรุถ้ำพระ บนเขาขนาบน้ำ ตำบลไสไทย อำเภอเมือง
๒. เศษฐานพระในกรุถ้ำพระ ตำบลไสไทย อำเภอเมือง

จังหวัดพังงา

๑. ดินจากหลักเมือง
๒. ดินและเศษชิ้นส่วนจากเทวสถานและเทวรูปพระนารายณ์ ตำบลเหล อำเภอกะปง

จังหวัดภูเก็ต

๑. ผงจากรอยพระพุทธบาท เกาะแก้ว หน้าหาดราไว
๒. ผงธูปและเปลวทองจากพระพุทธรูปพระทอง วัดพระทอง อำเภอถลาง
๓. ผงธูปและเปลวทองที่บูชาอนุสาวรีย์หลวงพ่อแช่ม วัดฉลอง

จังหวัดสงขลา

๑. ผงจากองค์พระธาตุเจดีย์ วัดไชยมงคล
๒. ผงธูปและเปลวทองจากพระธาตุเจดีย์ วัดไชยมงคล

๓. ผงธูปที่บูชาพระพุทธสิหิงค์ วัดเลียบ
๔. ผงจากพระธาตุเจดีย์ วัดพะโคะ อำเภอสทิงพระ
๕. ผงธูปและเปลวทองจากหลักเมือง

จังหวัดตรัง

๑. พระผงศรีวิชัย ได้จากถ้ำสาย ตำบลบางดี และถ้ำคีรีวิหาร ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด
๒. พระว่านศักดิ์สิทธิ์ ปรุงด้วยว่าน ๒๐๐ อย่าง
๓. พระดินดิบ ได้มาจากถ้ำสาย ตำบลบางดี
๔. ผงธูปที่บูชาพระในถ้ำพระพุทธ ตำบลหนองบัว
๕. ดินจากสังเวชนียสถานสี่แห่ง ประเทศอินเดีย

จังหวัดพัทลุง

๑. ผงจากองค์พระธาตุเจดีย์ วัดตะวัดเขียนบางแก้ว อำเภอเขาไชยสน

จังหวัดสตูล

๑. ผงธูปหน้าที่บูชาพระพุทธรูป วัดขนาธิปเฉลิม ตำบลพิมาน
๒. ผงธูปหน้าที่บูชาพระพุทธรูป วัดสันติวราราม ตำบลพิมาน
๓. ผงธูปหน้าที่บูชาพระพุทธรูป วัดหน้าเมือง ตำบลคลองขุด

๔. ผงธูปหน้าที่บูชาพระพุทธรูป วัดดุลยาราม ตำบลฉลุง

จังหวัดปัตตานี

๑. ดินผงธูปเปลวทองและเกสรดอกไม้จากหลักเมือง
๒. ดิน ผงธูป เปลวทองจากที่บูชาหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืด วัดช้างให้ อำเภอโคกโพธิ์

จังหวัดยะลา

๑. ผงจากองค์พระพุทธไสยาสน์ วัดคูหามุข
๒. ดินจากหลักเมือง

จังหวัดนราธิวาส

๑. ดิน ผงธูป และเกสรดอกไม้จากวัดพระพุทธ อำเภอตากใบ

บทสวด

ชยมังคลคาถา

ในการพระราชทาน พระพุทธนวราชบพิตร

ประจำจังหวัดต่าง ๆ

ขตฺติโย เสฏฺโฐ ชเนตสฺมึ เย โคตฺตปฏิสาริโน
วิชฺชาจรณสมฺปนฺโน โส เสฏฺโฐ เทวมานุเส
สุโข พุทฺธานมุปฺปาโท สุขา สทฺธมฺมเทสนา
สุขา สงฺฆสฺส สามคฺคี สมคฺคานํ ตโป สุโข
ยํ ยํ เทวมนุสฺสานํ มงฺคลตฺถาย ภาสิตํ
ตสฺส ตสฺสานุภาเวน โหตุ ราชกุเล สุขํ
เย เย อารกฺขกา เทวา ตตฺถ ตตฺถาธิวาสิโน
อิมินา ธมฺมทาเนน สพฺเพ อมฺเหหิ ปูชิตา
สทา ภทฺรานิ ปสฺสนฺตุ สุขิตา โหนฺตุ นิพฺภยา
อปฺปมตฺตา จ อมฺเหสุ สพฺเพ รกฺขนฺตุ โน สทา
ยญฺจ โน ภาสมาเนหิ กุสลํ ปสุตํ พหุํ
ตนฺโน เทวานุโมทนฺตุ จิรํ ติฏฺฐนฺตุ สาตตํ
เย วา ชลาพุชณฺฑชา สํเสทโชปปาติกา
อเวรา โหนฺตุ สพฺเพ เต อนีฆา นิรุปทฺทวา
ปสฺสนฺตุ อนวชฺชานิ มา จ สาวชฺชมาคมา

จิรํ ติฏฺฐตุ โลกสฺมึ สมฺมาสมฺพุทฺธสาสนํ
ทสฺเสนฺตํ โสตวนฺตูนํ มคฺคํ สตฺตวิสุทฺธิยา
ยาว พุทฺโธติ นามมฺปิ โลกเชฏฺฐสฺส สตฺถุโน
สมฺมาเทสิตธมฺมสฺส ปวตฺตติ มเหสิโน
ปสนฺนา โหนฺตุ สพฺเพปิ ปาณิโน พุทฺธสาสเน
สมฺมา ธารํ ปเวจฺฉนฺโต กาเล เทโว ปวสฺสตุ
วุฑฺฒิภาวาย สตฺตานํ สมิทฺธํ เนตุ เมทนึ
มาตา ปิตา จ อตฺรชํ นิจฺจํ รกฺขนฺติ ปุตฺตกํ
เอวํ ธมฺเมน ราชาโน ปชํ รกฺขนฺตุ สพฺพทา
มหาการุณิโก นาโถ หิตาย สพฺพปาณินํ
ปูเรตฺวา ปารมี สพฺพา ปตฺโต สมฺโพธิมุตฺตมํ
เอเตน สจฺจวชฺเช โหนฺ เต ชยมงฺคลํ
ชยนฺโต โพธิยา มูเล สกฺยานํ นนฺทิวฑฺฒโน
เอวํ ตฺวํ วิชโย โหหิ ชยสฺสุ ชยมงฺคเล
อปราชิตปลฺลงฺเก สีเส ปฐวิโปกฺขเร
อภิเสเก สพฺพพุทฺธานํ อคฺคปฺปตฺโต ปโมทติ
สุนกฺขตฺตํ สุมงฺคลํ สุปภาตํ สุหุฏฺฐิตํ
สุขโณ สุมุหุตฺโต จ สุยิฏฺฐํ พฺรหฺมจาริสุ
ปทกฺขิณํ กายกมฺมํ วาจากมฺมํ ปทกฺขิณํ
ปทกฺขิณํ มโนกมฺมํ ปณิธี เต ปทกฺขิณา
ปทกฺขิณานิ กตฺวาน ลภนฺตตฺเถ ปทกฺขิเณ

โส อตฺถลทฺโธ สุขิโต วิรุฬฺโห พุทฺธสาสเน
อโรโค สุขิโต โหหิ สห สพฺเพหิ ญาติภิ
สา อตฺถลทฺธา สุขิตา วิรุฬฺหา พุทฺธสาสเน
อโรคา สุขิตา โหหิ สห สพฺเพหิ ญาติภิ
เต อตฺถลทฺธา สุขิตา วิรุฬฺหา พุทฺธสาสเน
อโรคา สุขิตา โหถ สห สพฺเพหิ ญาติภิ
ภวตุ สพฺพมงฺคลํ รกฺขนฺตุ สพฺพเทวตา
สพฺพพุทฺธานุภาเวน สทา โสตฺถี ภวนฺตุเต
ภวตุ สพฺพมงฺคลํ รกฺขนฺตุ สพฺพเทวตา
สพฺพธมฺมานุภาเวน สทา โสตฺถี ภวนฺตุ เต
ภวตุ สพฺพมงฺคลํ รกฺขนฺตุ สพฺพเทวตา
สพฺพสงฺฆานุภาเวน สทา โสตฺถี ภวนฺตุ เต

หมายเหตุ พระสงฆ์เริ่มสวดตั้งแต่เวลาทรงพระสุหร่าย ทรงเจิมพระพุทธนวราชบพิตร

คำแปลบทสวด
ชยมังคลคาถา
ในการพระราชทาน พระพุทธนวราชบพิตร
ประจำจังหวัดต่าง ๆ

พระมหากษัตริย์เป็นผู้ประเสริฐสุดในหมู่ชนผู้ถือสกุล พระพุทธเจ้าผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาแลจารณะ (ข้อปฏิบัติเครื่องดำเนินถึงวิชชา) เป็นผู้ประเสริฐสุดในเทวดาแลมนุษย์ การอุบัติขึ้นแห่งพระพุทธะทั้งหลาย ให้เกิดสุข การแสดงพระสัทธรรม ให้เกิดสุข ความพร้อมเพรียงของหมู่ ให้เกิดสุข ความเพียรของผู้พร้อมเพรียงกัน ให้เกิดสุข พระปริตรใด ๆ อันเราสวดแล้ว เพื่อประโยชน์แก่มงคลแห่งเทพดาแลมนุษย์ทั้งหลาย ด้วยอานุภาพแห่งพระปริตรนั้น ๆ ขอความสุขจงมีในราชสกุล เทพทั้งหลายใด ๆ ผู้รักษาโดยเอื้อเฟื้อ ผู้สิงสถิตอยู่ในสถานนั้น ๆ ทั้งหมด อันเราบูชาแล้วด้วยธรรมทานนี้ เทพทั้งหลายนั้น ๆ จงเห็นสิ่งเจริญทั้งหลายทุกเมื่อ จงเป็นผู้ถึงซึ่งความสุข ปราศจากภัยทุกเมื่อ อนึ่ง เหล่าเทพทั้งสิ้น จงอย่าประมาทแล้วในเราทั้งหลาย รักษาเราทั้งหลายทุกเมื่อ อนึ่ง กุศลอันใดมากอันเราทั้งหลายภาษิตอยู่ ขวนขวายแล้วเทพทั้งหลายจงอนุโมทนากุศลอันนั้นของเราทั้งหลาย จงดำรงอยู่ติดต่อกันสิ้นกาลนาน อนึ่ง สัตว์ทั้งหลายใดที่เป็นชลาพุชะกำเนิดในครรภ์มารดา แลที่เป็นอัณฑชะกำเนิดในฟอง แลที่เป็นสังเสทชะกำเนิดในเหงื่อไคล แลที่เป็นอุปปาติกะกำเนิดลอยขึ้น ขอสัตว์ทั้งหลายนั้นทั้งหมด จงเป็นผู้ไม่มีเวร ไม่มีทุกข์ ไม่มีอุปัทวะ เห็นกรรมทั้งหลายอันหาโทษมิได้ อนึ่ง กรรม

อันมีโทษอย่าพ้องพานสัตว์เหล่านั้น ขอคำสั่งสอนของพระสัมมาสัม-พุทธเจ้า อันแสดงมรรคาเพื่อความหมดจดแห่งสัตว์ แก่สัตว์ผู้มีโสต จงดำรงอยู่ในโลกสิ้นกาลนาน แม้พระนามว่า พุทโธ ดังนี้ ของพระ· ศาสดาผู้ประเสริฐในโลก ผู้มีธรรมอันแสดงแล้วโดยชอบ ผู้แสวงหาซึ่งคุณอันใหญ่ ยังเป็นไปอยู่เพียงใด แม้สรรพสัตว์ทั้งหลาย จงเป็นผู้เลื่อมใสแล้วในพระพุทธศาสนา ฝนจงตกต้องตามฤดูกาล จงนำเมทนีดลไปสู่ความมั่งคั่ง ให้สำเร็จประโยชน์ เพื่ออันบังเกิดความเจริญแก่สัตว์ทั้งหลาย มารดาแลบิดาย่อมถนอมบุตรน้อย อันบังเกิดในตนเป็นนิตย์ฉันใด พระราชาทั้งหลายจงรักษาประชาราษฎร์โดยชอบในกาลทั้งปวงฉันนั้น พระพุทธเจ้าผู้เป็นที่พึ่งของสัตว์ ประกอบแล้วด้วยพระมหากรุณา ยังบารมีทั้งหลายทั้งปวงให้เต็มเพื่อประโยชน์แก่สรรพสัตว์ทั้งหลาย ถึงแล้วซึ่งความตรัสรู้อันอุดม ด้วยความกล่าวสัตย์นี้ ขอชัยมงคลจงมีแก่ท่าน ขอท่านจงมีชัยชนะ จงชนะในชัยมงคลพิธี เหมือนพระพุทธองค์ซึ่งทรงเพิ่มพูนความชื่นชมยินดีแก่กษัตริย์ศากยะทั้งหลาย ทรงชนะมารที่โคนโพธิพฤกษ์ ถึงความเป็นผู้เลิศ ทรงปราโมทย์อยู่บนบัลลังก์ซึ่งไม่เคยทรงปราชัยเหนือปฐพีมีสัณฐานเหมือนใบบัวซึ่งเป็นยอดปฐพีดลเป็นที่อภิเษก (ตรัสรู้) แห่งพระพุทธเจ้าทั้งปวง ฉะนั้น เวลาที่สัตว์ประกอบชอบ ชื่อว่าฤกษ์ดี มงคลดี สว่างดี รุ่งดี แลขณะดี ครู่ดี บูชาดีแล้วในพรหมจารีบุคคลทั้งหลาย กายกรรมเป็นประทักษิณ (เป็นกุศล-กรรม) วจีกรรมเป็นประทักษิณ มโนกรรมเป็นประทักษิณ ความปรารถนาของท่านเป็นประทักษิณ สัตว์ทั้งหลายทำกรรมอันเป็นประทักษิณแล้ว ย่อมได้ประโยชน์ทั้งหลายอันเป็นประทักษิณ (เป็นส่วนดี) ท่านนั้น (ชาย) จงเป็นผู้มีประโยชน์อันได้แล้ว ถึงแล้วซึ่งความสุข

เจริญในพระพุทธศาสนา ไม่มีโรค ถึงแล้วซึ่งความสุขกับญาติทั้งหลายทั้งหมด ท่านนั้น (หญิง) จงเป็นผู้มีประโยชน์อันได้แล้วถึงแล้วซึ่งความสุข เจริญในพระพุทธศาสนา ไม่มีโรค ถึงแล้วซึ่งความสุขกับญาติทั้งหลายทั้งหมด ท่านทั้งหลายนั้น (ทั้งชายทั้งหญิง) จงเป็นผู้มีประโยชน์อันได้แล้ว ถึงแล้วซึ่งความสุข เจริญในพระพุทธศาสนา ไม่มีโรค ถึงแล้วซึ่งความสุขกับญาติทั้งหลายทั้งหมด ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน ขอเหล่าเทพดาทั้งปวง จงรักษาท่าน ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าทั้งปวง ขอความสวัสดีทั้งหลายจงมีแก่ท่านทุกเมื่อ ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน ขอเทพดาทั้งปวง จงรักษาท่าน ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งปวง ขอความสวัสดีทั้งหลาย จงมีแก่ท่าน ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน ขอเทพดาทั้งปวง จงรักษาท่าน ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ทั้งปวง ขอความสวัสดีทั้งหลาย จงมีแก่ท่าน ฯ

ราชาศัพท์

ร่างกาย

หัว	พระเจ้า (พระมหากษัตริย์)
หัว	พระเศียร (พระราชวงศ์)

หัวคนธรรมดาสามัญ เรียกว่า ศีรษะ

ผม	เส้นพระเจ้า (พระมหากษัตริย์)

บางทีใช้พระเจ้าเฉย ๆ ก็มี

ผม	พระเกศา, พระเกศ, พระศก
ไรผม	ไรพระเกศา
จุก	พระโมลี, พระเมาลี
ไรจุก, ไรผม	พระจุไร
หน้าผาก	พระนลาฏ
คิ้ว	พระขนง, พระภมู
ขนระหว่างคิ้ว	พระอุณาโลม
ดวงตา	พระเนตร, พระนยนะ, พระจักษุ
ขอบตา	ขอบพระเนตร
หลังตา	หลังพระเนตร
จมูก	พระนาสา, พระนาสิก
ช่องจมูก	ช่องพระนาสิก

แก้ม	พระปราง
กระพุ้งแก้ม	พระกำโบล
หนวด	พระมัสสุ
เครา	พระทาฐิกะ, พระทาฒิกะ
ปาก, ริมฝีปาก	พระโอษฐ์
ฟัน	พระทนต์
ไรฟัน	ไรพระทนต์
เขี้ยว	พระทาฐะ, พระทาฒะ
ลิ้น	พระชิวหา
ต้นลิ้น (ลิ้นไก่)	มูลพระชิวหา
คาง	พระหนุ (อ่าน หนุ)
ขากรรไตร	ต้นพระหนุ
หู, ใบหู	พระกรรณ
ช่องหู	พระโสต, ช่องพระกรรณ
ดวงหน้า	พระพักตร์
คอ	พระศอ
ไหปลาร้า	พระรากขวัญ
บ่า, ไหล่	พระอังสา
จะงอยบ่า	พระอังสกุฏ
ต้นแขน (ตั้งแต่ไหล่ลงไปถึงข้อศอก)	พระพาหา, พระพาหุ
ปลายแขน (ตั้งแต่ข้อศอกลงไปถึงข้อมือ)	พระกร

ข้อศอก	พระกัปประ (อ่าน กัปปะระ), พระกโบระ
มือ	พระหัตถ์
ข้อมือ	ข้อพระกร, ข้อพระหัตถ์
ฝ่ามือ	ฝ่าพระหัตถ์
นิ้วมือ	พระองคุลี, นิ้วพระหัตถ์
นิ้วหัวแม่มือ	พระอังคุฐ
นิ้วชี้	พระดัชนี
นิ้วกลาง	พระมัชฌิมา
นิ้วนาง	พระอนามิกา
นิ้วก้อย	พระกนิษฐา
เล็บ	พระนขา
อก	พระอุระ, พระทรวง
นม	พระถัน, พระเต้า
รักแร้	พระกัจฉะ, ระหว่างพระพาหา
ท้อง	พระอุทร
สะดือ	พระนาภี
สะเอว	พระกฤษฎี, บั้นพระองค์
สีข้าง	พระปรัศว์
หลัง	พระปฤษฎางค์ พระขนอง
ตะโพก	พระโสณี
ที่นั่งทับ, ก้น	พระที่นั่ง
อุจจาระ	พระบังคนหนัก

ปัสสาวะ	พระบังคนเบา
ต้นขา	พระอุรุ
ขา, ตัก	พระเพลา
เข่า	พระชานุ
แข้ง	พระชงฆ์
น่อง	หลังพระชงฆ์
ตาตุ่ม	พระโคปผกะ
เท้า	พระบาท
ข้อเท้า	ข้อพระบาท
หลังเท้า	หลังพระบาท
ฝ่าเท้า	ฝ่าพระบาท
ส้นเท้า	พระปราษณี
ผิวกาย	พระฉวี
เงา	พระฉายา
ขน	พระโลมา
ผิวหน้า	พระราศี
เนื้อ	พระมังสา
หนัง	พระตจะ
สิว	พระอสา
ไฝ, ไข่แมลงวัน	พระปีฬกะ
หัวใจ	พระหทัย, พระกมล
ปอด	พระปัปผาสะ
ตับ	พระยกนะ (อ่าน ยะกะนะ)

ไต (โบราณว่า ม้าม)	พระวักกะ
ม้าม (โบราณว่า ไต)	พระปิหกะ
ไส้ใหญ่	พระอันตะ
ไส้น้อย, ไส้ทบ	พระอันตคุณะ
เส้น, เอ็น	พระนหารุ
พังผืด	พระกิโลมกะ (อ่าน กิโลมะกะ)
ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย	พระองคาพยพ
มันในสมอง	พระมัตถลุงค์
น้ำไขข้อ	พระลสิกา
น้ำดี (น้ำจากต่อมตับ)	พระปิตตะ
น้ำลาย	พระเขพะ
เสลด	พระเสมหะ
น้ำตา	น้ำพระเนตร, พระอัสสุ
น้ำมูก	มูลพระนาสิก
เหงื่อ	พระเสโท
ไคล	พระเมโท
น้ำหนอง, น้ำเหลือง	พระบุพโพ
เลือด	พระโลหิต
เลือดหญิงมีประจำเดือน	พระอุหลบ
กระดูก	พระอัฐิ
เถ้ากระดูก	พระอังคาร
รก	พระสกุล

เครื่องภาชนะใช้สอย, เครื่องประดับ และเครื่องแต่งต่าง ๆ

กระโถนเล็ก	พระสุพรรณศรี (พระมหากษัตริย์)
กระโถนใหญ่	พระสุพรรณราช (พระมหากษัตริย์)
กระโถน	บ้วนพระโอษฐ์ (พระราชวงศ์)
โต๊ะเท้าช้างเป็นภาชนะคล้ายโต๊ะทองเหลืองที่ชาวบ้านใช้ แต่ทำด้วยทองคำ และที่เชิงมีลักษณะคล้ายเท้าช้าง สำหรับวางชามวางจานเชิง ซึ่งบรรจุอาหารอยู่พร้อม	พระสุพรรณภาชน์ (พระมหากษัตริย์)
พานหมาก	พานพระศรี (พระมหากษัตริย์)
พานหมาก	พานหมากเสวย (พระราชวงศ์)
หีบหมาก	หีบพระศรี (พระมหากษัตริย์)
หีบหมาก	หีบหมากเสวย (พระราชวงศ์)
กระเป๋าหมากบุหรี่	พระล่วม
ตลับเพชร	พระรัตนกรัณฑ์
ถาดน้ำร้อน	ถาดพระสุธารส
จอกหมาก, พานรองสังข์	พระมังสี
คนโทน้ำ, หม้อน้ำ	พระตะพาบ

คนโทน้ำ, หม้อน้ำ	พระเต้า
หม้อกรวดน้ำ	พระเต้าทักษิโณทก
หม้อน้ำที่ทำด้วยทองคำ	พระสุวรรณภิงคาร (พระมหากษัตริย์)
หม้อน้ำที่ทำด้วยดินเผา	พระภิงคาร (พระมหากษัตริย์)
หมาก	พระศรี (พระมหากษัตริย์)
น้ำกิน	พระสุธารส
น้ำชา	พระสุธารสชา
ของกิน, เครื่องคาว	
กับข้าว เครื่องหวาน	
ของหวาน, เครื่องว่าง	
ของว่าง	เครื่อง
ข้าว	พระกระยาเสวย (พระมหากษัตริย์)
ยารักษาโรค	พระโอสถ
ยาถ่าย	พระโอสถประจุ
ยาเส้นสำหรับสูบ	พระโอสถเส้น
บุหรี่ (ยามวนสำหรับสูบ)	พระโอสถมวน
เหล้า	น้ำจัณฑ์
แว่นตา	ฉลองพระเนตร
เสื้อ	ฉลองพระองค์, พระกัญจุกะ
เสื้อ	เสื้อทรง (พระราชวงศ์)
ช้อน	ฉลองพระหัตถ์
ซ่อม	ฉลองพระหัตถ์ซ่อม
ตะเกียบ	ฉลองพระหัตถ์ตะเกียบ

รองเท้า	ฉลองพระบาท (พระมหากษัตริย์)
รองเท้า	รองพระบาท (พระราชวงศ์)
ถุงเท้า	ถุงพระบาท
ไม้เกาหลัง	ฉลองได, นารายณ์หัตถ์
ศัตรา, อาวุธ เช่น	
กระบี่, กริช, ปืน	พระแสง
มีดเจียนหมาก, มีดโกน	พระแสงกรรบิด
กรรไกร	พระแสงปนาค, พระแสงกรรไกร
แหนบ	พระแสงกัสสะ
ไม้เท้า, ไม้วา	ธารพระกร
ตรา สำหรับใช้ประทับ	พระราชลัญจกร (พระมหากษัตริย์)
ตราประจำพระองค์	
พระราชวงศ์ สำหรับ	
ใช้ตีหรือประทับ,ดวง	
ตรา, เครื่องราชอิส- ริยาภรณ์	พระตรา
กระจกส่อง	พระฉาย
หวี	พระสาง
น้ำอบ, น้ำหอม, น้ำปรุง	พระสุคนธ์
เครื่องหอม เช่น กระแจ,	
แป้งร่ำ, แป้งหอม สบู่หอม	เครื่องพระสำอาง
ห้องแต่งตัว, ห้องสุขา	ห้องพระสำอาง

เตียง	พระแท่น
เตียงนอน	พระแท่นบรรทม
ที่สำหรับนั่ง	พระราชอาสน์ (พระมหากษัตริย์)
เครื่องลาด,เครื่องปู,ที่นอน	พระบรรจถรณ์ (พระมหากษัตริย์)
ที่นอน, ที่นั่ง, ฟูก, นวม	พระยี่ภู่ (พระมหากษัตริย์)
ที่นอน	พระที่ (พระราชวงศ์)
ผ้า มีลายปักตามขอบ สำหรับรองนั่ง	พระสุจหนี่
บัลลังก์, เก้าอี้สีทอง มีพนักสูง มีที่วางแขนสองข้าง สำหรับนั่งในงานพิธี	พระราชอาสน์ (พระมหากษัตริย์)
เก้าอี้	พระเก้าอี้
หมอนหนุน	พระเขนย
หมอนอิง	พระขนน
ม่าน, มุ้ง	พระวิสูตร, พระสูตร
เปล	พระอู่
ผ้านุ่ง	พระภูษา (พระมหากษัตริย์)
ผ้านุ่ง	ผ้าทรง (พระราชวงศ์)
กางเกง	พระสนับเพลา
ร่ม	พระกลด

ของสำหรับประดับเกียรติยศ ได้แก่ ฉัตร,ชุมสาย,พัดโบก, จามร, กลดบังสูรย์,ทานตะวัน	เครื่องสูง
หน้าต่าง	พระบัญชร (พระมหากษัตริย์)
หน้าต่าง	พระแกล (พระราชวงศ์)
ประตู	พระทวาร
เรือนหลวง	พระที่นั่ง
เรือน	ตำหนัก (พระราชวงศ์)
ที่พักชั่วคราว	พลับพลา (พระมหากษัตริย์)
บ้าน	พระบรมมหาราชวัง, พระราชวัง (พระมหากษัตริย์)
บ้าน	วัง (พระราชวงศ์)
ผ้าไหม	พระโกไสยพัสตร์
ผ้าฝ้าย	พระกัปปาสิกพัสตร์
ผ้าใยมะเดื่อ	พระอุทุมพรพัสตร์
ผ้าส่านแดง(ผ้าขนสัตว์สีแดง)	พระรัตกัมพล
ผ้าส่าน (ผ้าขนสัตว์)	พระกัมพล
ผ้าห่มตัว เช่น สไบ	พระสะพัก
ผ้าห่มนอน	คลุมบรรทม
ผ้าเช็ดตัว	ซับพระองค์
ผ้าเช็ดหน้า	ซับพระพักตร์
ผ้าอาบน้ำ	พระภูษาชุบสรง (พระมหากษัตริย์)

ผ้าอาบน้ำ	ผ้าชุบสรง, ผ้าสรง (พระราชวงศ์)
ผ้าโพก, ผ้าพันหัว	พระเวฐนะ
หมวก	พระมาลา
หมวกชนิดหนึ่ง มีสัญฐาน เหมือนดอกทับทิมคว่ำ	พระตุ้มปี่ (พระราชวงศ์)
ปิ่นประดับเพชร	พระจุฑามณี
กรอบหน้า, มงกุฎ	พระอุณหิส
ตุ้มหู	พระกุณฑล
จอนหู, ดอกไม้ทัดหู	พระกรรเจียก
เครื่องประดับที่สวมไว้ ที่ต้นแขน ลักษณะคล้าย กำไล สร้อยอ่อน, สายสร้อย,	พาหุรัด
กำไล	พระเกยูร
กำไลข้อมือ	ทอง (ข้อ) พระกร
กำไลข้อเท้า	ทอง (ข้อ) พระบาท
แหวน	พระธำมรงค์
สร้อยยาวสวมสะพายแล่งที่ตัว	พระสังวาล
เข็มขัด	พระปั้นเหน่ง, รัดพระองค์

อาการต่าง ๆ

คำสั่ง	พระบรมราชโองการ (พระมหากษัตริย์)
คำสั่ง	พระราชเสาวนีย์ (สมเด็จพระบรมราชินี)
คำสั่ง	รับสั่ง (พระราชวงศ์)

คำสอน	พระบรมราโชวาท (พระมหากษัตริย์)
คำสอน	พระโอวาท (พระราชวงศ์)
ทักทายปราศรัย	พระราชปฏิสันถาร (พระมหากษัตริย์)
ทักทายปราศรัย	ทรงปฏิสันถาร (พระราชวงศ์)
คำพูด, พูด	พระราชดำรัส, พระราชกระแส (พระมหากษัตริย์)
คำพูด, พูด	ตรัส, รับสั่ง (พระราชวงศ์)
แต่งหนังสือ	ทรงพระราชนิพนธ์ (พระมหากษัตริย์)
แต่งหนังสือ	ทรงพระนิพนธ์, ทรงนิพนธ์, ทรงเรียบเรียง, ทรงแต่ง (พระราชวงศ์)
จดหมาย	พระราชหัตถเลขา (พระมหากษัตริย์)
จดหมายที่เขียนด้วยลายมือของพระมหากษัตริย์	ลายพระราชหัตถ์
ชื่อ	พระปรมาภิไธย (พระมหากษัตริย์)
ชื่อ	พระนามาภิไธย (สมเด็จพระบรมราชินี)
ชื่อ	พระนาม (พระราชวงศ์)
ลงลายมือชื่อ	ลงพระปรมาภิไธย (พระมหากษัตริย์)
ลงลายมือชื่อ	ลงพระนาม (พระราชวงศ์)
โทรเลข	พระราชโทรเลข (พระมหากษัตริย์)
ให้	พระราชทาน (พระมหากษัตริย์)

ส่วนผู้อื่นให้พระมหากษัตริย์
ใช้ว่าทูนเกล้าทูนกระหม่อม
ถวายสำหรับของที่ยกขึ้นได้,
และน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม
ถวายสำหรับของที่ยกขึ้นไม่ได้
เช่น ที่ดิน

คำว่าทูนเกล้าทูนกระหม่อม, น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมหรือปกเกล้าปกกระหม่อมเหล่านี้เป็นต้น จะเขียนย่อว่า, ทูนเกล้าฯ, น้อมเกล้าฯ, หรือ ปกเกล้าฯก็ได้ แต่เวลาอ่านหรือพูดต้องว่าให้เต็ม

ให้	ประทาน (พระราชวงศ์)
ดู	ทอดพระเนตร
อยากได้	ต้อง หรือ มีพระราชประสงค์ (พระมหากษัตริย์)
อยากได้	ต้อง หรือ มีพระประสงค์ (พระราชวงศ์)
คิด	ทรงพระราชดำริ (พระมหากษัตริย์)
คิด	ทรงพระดำริ (พระราชวงศ์)
คิดถึง	มีพระราชหฤทัยระลึกถึง(พระมหากษัตริย์)
คิดถึง	ทรงระลึกถึง (พระราชวงศ์)
เรียก	มีพระราชกระแสรับสั่งให้หา (พระมหากษัตริย์)
เรียก	รับสั่งให้หา (พระราชวงศ์)
เดิน	ทรงพระราชดำเนิน (พระมหากษัตริย์)

เดิน	ทรงพระดำเนิน (พระราชวงศ์)
ไป	เสด็จพระราชดำเนิน (พระมหากษัตริย์)
ไป	เสด็จ (พาะราชวงศ์)
ไปเที่ยว	เสด็จประพาส
คำถาม	พระราชปุจฉา (พระมหากษัตริย์)
คำถาม	พระปุจฉา (พระราชวงศ์)
ถามเป็นการส่วนตัว	มีพระราชดำรัสถาม ตรัสถาม (พระมหากษัตริย์)
ถามเป็นการส่วนตัว	รับสั่งถาม (พระราชวงศ์)
ตัดสิน	พระบรมราชวินิจฉัย (พระมหากษัตริย์)
ตัดสิน	พระวินิจฉัย (พระราชวงศ์)
เรียนปฏิบัติ	เรียนพระราชปฏิบัติ (พระมหากษัตริย์)
รู้	ทราบใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท (พระมหากษัตริย์)
รู้	ทราบใต้ฝ่าพระบาท, ทรงทราบ (พระราชวงศ์)
ทำบุญ	ทรงบำเพ็ญพระราชกุศล (พระมหากษัตริย์)
ทำบุญ	ทรงบำเพ็ญพระกุศล (พระราชวงศ์)
ฟังเทศน์	ทรงธรรม, ทรงสดับพระธรรมเทศนา
โกรธ, เคือง	ทรงพระพิโรธ, กริ้ว
ชอบ, รัก, เอ็นดู,	โปรด
ยิ้ม	แย้มพระโอษฐ์

จะพูดแล้วนิ่งเสีย	เยื้อนพระโอษฐ์
หัวเราะ	ทรงพระสรวล
ร้องไห้	ทรงพระกันแสง
อ่านหนังสือ, เขียนหนังสือ, เรียนหนังสือ	ทรงพระอักษร
เรียน	ทรงเล่าเรียน, ทรงศึกษา
ฝัน	ทรงพระสุบิน
สบายกายสบายใจ	ทรงพระสำราญ
อ้วน	ทรงพระเจริญ, ทรงพ่วงพี
ผอม	ซูบพระองค์
มีครรภ์	ทรงพระครรภ์
เจ็บ	ทรงพระประชวร (พระมหากษัตริย์)
เจ็บ	ประชวร (พระราชวงศ์)
ฝี	พระยอด
ลม	วาโย, วาตา
บวม	โศผะ, โศถะ
อาเจียน	ทรงพระอาเจียน
เสียงกระแอม	พระขิปสัทโท
ไอ	ทรงพระกรรสะ, ทรงพระกาสะ
เสียงไอ	พระกาสสัทโท
จาม	ทรงพระบีนาสะ
เรอ	ทรงพระอุเทกะ, ทรงพระอุเหตุ

ใช้น้ำหอม เช่นทาน้ำอบไทย	ทรงพระสุคนธ์
ใช้เครื่องหอมเช่นผัดหน้าด้วย แป้งหอม, ถูตัวด้วยสบู่หอม	ทรงพระสำอาง
ตัดผม	ทรงพระเครื่องใหญ่ (พระมหากษัตริย์)
ตัดผม	ทรงเครื่อง (พระราชวงศ์)
แต่งตัว	ทรงเครื่อง
แต่งตัว	แต่งพระองค์, ทรงเครื่อง
เล่นกีฬา	ทรงกีฬา
ขี่ช้าง	ทรงช้าง
ขี่ม้า	ทรงม้า
ขี่รถ	ทรงรถ
ขี่เรือ	ทรงเรือ

คำว่า "ทรง" ใช้กับกริยาที่เป็นราชาศัพท์อยู่แล้วไม่ได้ เช่น ทอดพระเนตร, พระราชทาน, เสด็จ, เสวย, ตรัส, ประทับ อย่าใช้ว่า ทรงทอดพระเนตร, ทรงพระราชทาน, ทรงเสด็จ, ทรงเสวย, ทรงตรัส, ทรงประทับ ดังนี้เป็นต้น แต่ใช้กับคำที่ไม่สำเร็จเป็นกริยา เช่น พระสรวล ว่า ทรงพระสรวล ได้ และใช้กับกริยาที่ยังไม่ใช่ราชาศัพท์ เช่น กราบ ใช้ว่า ทรงกราบ ได้

เกิด	พระบรมราชสมภพ (พระมหากษัตริย์)
เกิด, ออกลูก	ประสูติ (พระราชวงศ์)
วันเกิด	วันพระบรมราชสมภพ (พระมหากษัตริย์)
วันเกิด	วันประสูติ (พระราชวงศ์)

ทำบุญวันเกิด พระบาทสมเด็จพระเจ้าหยู่หัว, สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ใช้ว่า เฉลิมพระชนมพรรษา และทำบุญวันเกิดพระราชวงศ์ ใช้ว่า ทรงบำเพ็ญพระกุศลในงานวันประสูติ

ออกลูก (สำหรับคนสามัญ)	คลอดบุตร
ออกลูก (สำหรับสัตว์)	ตกลูก
ทำขวัญ, งานฉลอง, งานเลี้ยง	
งานรื่นเริง สมโภชอายุ	พระชนมพรรษา, พระชนมายุ
ดวงชาตา	ดวงพระชนมพรรษา, ดวงพระชาตา
อาบน้ำ	สรงน้ำ
ล้างหน้า	สรงพระพักตร์
ล้างมือ	ชำระพระหัตถ์
ล้างเท้า	ชำระพระบาท
นั่ง, อยู่	ประทับ
กิน	เสวย
ชิมอาหาร	เทียบเครื่อง
ตั้งของรับประทาน	ตั้งเครื่อง
ไปนอน	เสด็จเข้าที่พระบรรทม (พระมหากษัตริย์)
นอน	เข้าในที่พระบรรทม (พระมหากษัตริย์)
นอน	บรรทม (พระราชวงศ์)
ปูที่นอน	ลาดพระที่
โกนจุก (ตั้งแต่พระองค์เจ้าขึ้นไป)	โสกันต์

โกนจุก (หม่อมเจ้า)	เกศากันต์
ตาย	สวรรคต
ตาย	ทิวงคต
ตาย	สิ้นพระชนม์
ตาย (หม่อมเจ้า)	ถึงชีพิตักษัย
ตาย (เจ้าประเทศราช, สมเด็จเจ้าพระยา, เจ้า-คุณราชชินิกุล)	ถึงแก่พิราลัย, ถึงพิราลัย
ตาย(เจ้าพระยาหรือเทียบเท่า)	ถึงแก่อสัญกรรม, ถึงอสัญกรรม
ตาย (พระยา หรือเทียบเท่า เจ้าจอมมารดา)	ถึงแก่อนิจกรรม, ถึงอนิจกรรม
ตาย	ถึงแก่กรรม
ตาย (พระภิกษุ, สามเณร ที่มิได้เป็นพระราชวงศ์ ถ้าเป็นพระราชวงศ์ก็ใช้ตามชั้นของพระราชวงศ์นั้น ๆ)	ถึงแก่มรณภาพ, มรณภาพ
ตาย(สัตว์ใหญ่ เช่นช้าง,ม้า)	ล้ม
ตาย (สัตว์เล็ก เช่นสุนัข, ไก่, ปลา, มด)	ตาย
บังสุกุล	สดับปกรณ์
บอก (ต่อพระมหากษัตริย์)	กราบบังคมทูลพระกรุณา
บอก (ต่อพระราชวงศ์)	ทูล, กราบทูล

ลา (ต่อพระมหากษัตริย์)	กราบถวายบังคมลา
ลา (ต่อพระราชวงศ์)	ทูลลา
หา, พบ (พระมหากษัตริย์)	เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
หา, พบ (พระราชวงศ์)	เฝ้า
ไหว้	ถวายบังคม
ไหว้ (ต่อพระภิกษุ,สามเณร	นมัสการ
นวดให้	ถวายอยู่งานนวด, อยู่งานนวด
พัดให้	ถวายอยู่งานพัด, อยู่งานพัด
ปัดด้วยแส้ให้	ถวายอยู่งานปัดแส้, อยู่งานปัดแส้
กั้นร่มให้	ถวายพระกลด, อยู่งานพระกลด
เชิญไป หรืออุ้มพระราชวงศ์	เชิญเสด็จ
การถือ, ยก หรือนำไป	เชิญ

คำนำพระนามพระบรมวงศานุวงศ์

เพียงสมัยรัชกาลที่ห้า

พระราชโอรสธิดารัชกาลนั้น	เรียก สมเด็จพระเจ้าลูกยา (หรือลูก)เธอ
” รัชกาลถัดขึ้นไป	เรียก สมเด็จพระเจ้าน้องยา (หรือน้อง-นาง) เธอ
พระราชโอรสธิดารัชกาลที่สาม	เรียก พระเจ้าราชวรวงศ์เธอ
” รัชกาลที่สอง	เรียก สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
” รัชกาลที่หนึ่ง	เรียก พระเจ้าอัยกาเธอ

ในกรณีที่พระมารดาเป็นเจ้านาย ก็เป็นสมเด็จ.... แต่ถ้าพระมารดาไม่ใช่เจ้าก็งด "สมเด็จ" แต่มีบางพระองค์ทรงยกขึ้นเป็นพิเศษเฉพาะพระองค์

มาถึงรัชกาลที่หก ทรงพระราชดำริเพื่อให้เป็นการสะดวกและมิให้เป็นที่ขัดพระทัยกัน โปรดเกล้าฯให้ใช้สมเด็จพระเจ้า(หรือพระเจ้า)บรมวงศ์เธอทุกชั้นเว้นแต่ชั้นน้องและลูก ซึ่งถ้าจำเป็นจะต้องระบุชั้นตามรัชกาลก็ให้เติม "ชั้น ๑" "ชั้น ๒" ฯลฯ เข้าไปตามรัชกาลที่ท่านทรงสังกัด

ส่วนที่ต่ำลงมา เช่น หลานพระเจ้าแผ่นดินนอกจากที่ได้ระบุมาแล้วข้างบนนี้ หากพระมารดาเป็นเจ้านายก็ใช้พระเจ้าวรวงศ์เธอ หากมิได้เป็นก็ใช้ พระวรวงศ์เธอ ถ้าเป็นหม่อมเจ้าก็ไม่ต้องมีคำนำเลย

พระราชโอรสธิดารัชกาลที่สามซึ่งเคยใช้ว่า พระราชวงศ์เธอ นั้น โปรดให้ใช้ พระเจ้าบรมวงศ์เธอทั้งหมด พระราชวรวงศ์เธอยกไปใช้สำหรับเจ้านายในพระราชวังบวรแทนพระบวรวงศ์เธอ

นอกจากนี้ยังมีที่ทรงยกย่องให้ใช้เป็นพิเศษเฉพาะพระองค์ เช่น พระมาตามหัยกาเธอ และพระสัมพันธวงศ์เธอ และพระอรรคชายาเธอ เป็นต้น ตัวอย่างพระบิดาสมเด็จพระเทพศิรินทราเป็น "สมเด็จพระบรมราชมาตามหัยกาเธอ" และ "พระเจ้าบรมมหัยยิกาเธอกรมสมเด็จพระสุดารัตน ฯ"

ขัตติยตระกูล

๑) ก. ปู่ทวด, ตาทวด พระปิตามหัยกา
ข. ย่าทวด, ยายทวด พระปิตามหัยยิกา
ค. ปู่ทวด, ตาทวด พระมาตามหัยกา
ฆ. ย่าทวด, ยายทวด พระมาตามหัยยิกา

๒) ก. ปู่, ตา พระอัยกา
ข. ย่า ยาย พระอัยยิกา, พระอัยกี

๓) ก. สุง พระปิตุลา
ข. ป้า พระปิตุจฉา
ค. ลุง พระมาตุลา
ฆ. ป้า พระมาตุจฉา
ง. พ่อ พระชนก, พระบิดร, พระบิดา
จ. แม่ พระชนนี, พระมารดร, พระมารดา
ฉ. อา พระปิตุลา,
ช. อา พระปิตุจฉา
ซ. น้า พระมาตุลา
ฌ. น้า พระมาตุจฉา

๔) ก. พี่ชาย พระเชษฐา, พระเชษฐภาดา
ข. พี่สาว พระเชษฐภคินี
ค. น้องชาย พระอนุชา, พระขนิษฐา, พระชนิษฐภาดา
ฆ. น้องสาว พระขนิษฐคินี

๕)	ก.	ลูกชาย	พระโอรส, พระราชบุตร, พระราชโอรส
	ข.	ลูกสาว	พระธิดา, พระราชบุตรี, พระราชธิดา
๖)	ก.	หลาน (ลูกของลูก)	พระนัดดา
	ข.	หลาน (ลูกของพี่ชาย, ลูกของน้องชาย)	พระภาติยะ
	ค.	หลาน(ลูกของพี่สาว, ลูกของน้องสาว)	พระภาคิไนย
๗)	ก.	เหลน(หลานของลูก)	พระปนัดดา
๘)	ก.	พ่อตา, พ่อผัว	พระสัสสุระ
	ข.	แม่ยาย, แม่ผัว	พระสัสสุ
๙)	ก.	ผัว	พระสามี, พระสวามี, พระภัสดา
	ข.	เมีย	สมเด็จพระบรมราชินี(พระมหากษัตริย์)
	ค.	เมีย	พระชายา, ชายา, หม่อม (พระราชวงศ์)
๑๐)	ก.	ลูกเขย	พระชามาดา
	ข.	ลูกสะใภ้	พงะสุณิสา

เมตตา

มนุสฺสานํปิโยโหติ อมนุสฺสานํ

ผู้เจริญเมตตาย่อมเป็นที่รักของหมู่มนุษย์แลอมนุษย์

ฉายแสง วัชระ สนิทวงศ์

ข้าพเจ้าได้อ่านหนังสือที่เกี่ยวกับจิตใจ ของท่านผู้รู้มาหลายท่าน และเมื่อมาไตร่ตรองดูแล้วจะเห็นได้ว่า การที่คนทุกคนจะดีหรือชั่วนั้น อยู่ที่จิตใจเป็นต้นเหตุทั้งสิ้น ดังนั้น ความเห็นของข้าพเจ้าจึงเห็นว่า ถ้าเรามีวิธีใดที่จะควบคุมให้จิตใจอยู่ในขอบเขตความดีได้แล้ว ผู้นั้นก็จะบรรเทาหรือผ่านพ้นความทุกข์ไปได้ แม้จะไม่มากเป็นแต่ส่วนน้อยก็ยังดีที่จะปล่อยจิตใจให้ระเริงไปตามยถากรรม หลักที่จะควบคุมจิตใจนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่า ชั้นต้นใช้หลักเมตตา เป็นการชั้นต้นก่อน ผลของการมีเมตตานั้นมีมากมาย คือ ผู้เต็มเปี่ยมด้วยเมตตาได้รับผลอานิสงส์อเนกประการ ตกไปอยู่ถิ่นฐานใด ๆ ย่อมได้รับการต้อนรับบูชาในสถานที่นั้น ๆ จากน้ำใจที่ปราศจากถูกบังคับขู่เข็ญ เป็นผู้ที่มหาชนยอมมอบความไว้วางใจให้โดยสิ้นเชิง เพราะเป็นผู้วางศัสตราวุธและท่อนไม้ได้แล้ว ไม่นิยมในการก่อกรรมทำเข็ญ อันจะเป็นเหตุให้เกิดอาฆาตพยาบาทต่อใคร ๆ สลัดความเห็นแก่ตัวเสียได้โดยเด็ดขาด คำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่นเป็นที่ตั้ง ยึดความยุติธรรมเหนือชีวิตจิตใจ ปราศจากอคติใด ๆ โดยสิ้นเชิง ตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้ เป็นคนอาจหาญ

ร่าเริง ชุ่มชื่นอยู่เสมอ มีชีวิตดำรงอยู่อย่างงดงาม โดยจิตใจผ่องใส มีความสง่าผ่าเผยในสังคมทั่วไป ไม่มีความหวาดระแวงใด ๆ ที่จะเป็นเหตุให้ต้องระวังรักษา มีชีวิตเป็นสุขมากกว่าเป็นทุกข์ ถ้าจะรวบรวมผลอานิสงส์ของการที่เราปฏิบัติ เมตตานั้นจะได้ดังนี้

๑. ผู้เจริญเมตตาย่อมนอนเป็นสุข ไม่ต้องหวาดระแวงต่ออันตรายใด ๆ รอบด้าน

๒. ตื่นขึ้นก็เป็นสุข คือตื่นขึ้นด้วยสีหน้าอันอิ่มเอิบปราศจากความมัวหมองใจ

๓. ในขณะหลับไม่ฝันเห็นอารมณ์อันลามก ถ้าจะฝันก็ฝันเห็นแต่อารมณ์ที่เป็นศุภนิมิตอย่างเดียว ดุจพระพุทธเจ้าทรงสุบินตอนใกล้ตรัสรู้ฉะนั้น

๔. เป็นที่รักของเพื่อนมนุษย์ทั่วทุกทิศ

๕. ถึงแม้อมนุษย์ก็พอใจรักใคร่ ปราศจากความคิดเบียดเบียนใด ๆ ทั้งสิ้น

๖. เทพยดาย่อมให้การอารักขา อำนวยอวยชัยให้ประสิทธิผลในกิจการทุกอย่างแก่บุคคลนั้น ๆ โดยความพอใจ

๗. ไฟและศัสตรายาพิษ ไม่สามารถจะซึมซาบเข้าไปทำอันตรายแก่ชีวิตของบุคคลผู้นั้นได้ ไม่ว่าในกรณีใด ๆ เช่นเมตตาของพระนางสามาวดีเป็นตัวอย่าง

๘. จิตตานุภาพของผู้นั้น ย่อมสำเร็จได้โดยรวดเร็วสมความมุ่งหมาย

กำหนดพระราชทานเพลิงศพ

นางสุดสอาด สินทวงศ์ ณ อยุธยา

ณ เมรุวัดธาตุทอง

วันจันทร์ที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๒๐

เวลา ๑๗.๐๐ น.

คุณแม่สุดสอาด สนิทวงศ์ ณ อยุธยา

ชาตะ ; วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๔๔๘

มรณะ ; วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๑๙

ประวัติ

คุณแม่สุดสอาด สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (โล่ห์สุวรรณ) เกิดเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๔๔๘ เป็นธิดาคนสุดท้ายของ นายโล่ห์ และนางอบเชย โล่ห์สุวรรณ เมื่อเยาว์วัยได้เข้าถวายตัวเป็นข้าหลวงในเสด็จพระองค์หญิงเฉลิมเขตรมงคล

ได้ทำการสมรสกับ ร้อยเอก ม.ร.ว. เลิศวิไลลักษณ์ สนิทวงศ์ มี บุตร–ธิดา รวม ๑๒ คน คือ:–

๑. ม.ล. สบโชค สนิทวงศ์
๒. ม.ล. สบสมัย ปิ่นแก้ว
๓. ม.ล. สบสุข สนิทวงศ์
๔. ม.ล. สมศักดิ์ สนิทวงศ์
๕. ม.ล. สมเกียรติ สนิทวงศ์
๖. เรือโท ม.ล. สมวงศ์ สนิทวงศ์ ร.น.
๗. ม.ล. วิไลลักษณ์ สนิทวงศ์
๘. ม.ล. พำนักเนตร สนิทวงศ์
๙. ม.ล. เกษสกุล สนิทวงศ์
๑๐. ม.ล. ดรุณี บัณฑุเดช
๑๑. ม.ล. อารีรัตน์ สนิทวงศ์
๑๒. ม.ล. ธวัชชัย สนิทวงศ์ (ถึงแก่กรรม)

คุณแม่สุดสอาด ฯ ได้เริ่มป่วยมาแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ ด้วยเส้นเลือดในหัวใจตีบ ได้เข้ารับการรักษาตัว ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

ครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๑๗
ครั้งที่สอง ,, ๒๗ เมษายน ๒๕๑๘
ครั้งที่สาม ,, ๑๐ มีนาคม ๒๕๑๙

เมื่อออกจากโรงพยาบาลแล้ว ก็ต้องพักฟื้นและปฏิบัติตนเช่นเดียวกับอยู่โรงพยาบาลตลอดมา จนถึงเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๑๙ หลังจากรับประทานอาหารเย็นแล้ว จึงเริ่มมีอาการเหนื่อยมาก บรรดาลูกหลานที่อยู่ใกล้เคยทราบอาการ เห็นผิดปกติ จึงรีบนำส่งโรงพยาบาล แต่เป็นที่น่าเสียใจว่าท่านได้จากไปเสียก่อนแล้ว สุดที่นายแพทย์จะช่วยเหลือได้ สิริรวมอายุได้ ๗๑ ปี

อาลัยจากลูก...

นับตั้งแต่ลูก ๆ ได้สูญเสียคุณพ่อซึ่งเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรมาแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๗ และคุณป้าผู้มีพระคุณอีกท่านหนึ่งแล้ว คุณแม่ก็ต้องเป็นผู้ทำหน้าที่รับภาระอันหนักยิ่งในการเป็นผู้นำครอบครัว ดูแลลูก ๆ ทั้งหมด ๑๒คนซึ่งนอกจากลูกคนโตและคนที่สองแล้วทุกคนนับได้ว่ายังเป็นเด็กเล็ก มากด้วยความรักและห่วงใยลูก คุณแม่ต้องอดทนในการประกอบการงาน และดูแลลูก ๆ ซึ่งยังเล็กๆด้วยความเหน็ดเหนื่อยโดยมิได้คำนึงถึงความยากลำบากทั้งหลาย หวังเพียงเพื่อให้ลูกได้มีความสุข ได้ศึกษาเล่าเรียนตามกำลังความสามารถ ในเวลาเดียวกันก็จะอบรมให้ลูกประพฤติตนไปในทางที่ชอบที่ควร

ในการอบรมลูกนั้นไม่เว้นที่จะสอนให้ลูกเป็นผู้ที่ตั้งอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตต์เมตตา รู้จักการให้อภัย เว้นจากการพยาบาท กตัญญูและกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ เมื่อลูกยังเด็กคุณแม่มักจะเข้มงวดกวดขันลูก ๆ มาก จนลูกบางครั้งแอบไปน้อยใจ ต่อเมื่อเป็นผู้ใหญ่มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ แล้วก็ได้ซาบซึ้งว่าเป็นผลให้ลูกได้มีมานะ, อดทน, อดกลั้น และมีสติไม่หวั่นไหวต่อความทุกข์ยากซึ่งผ่านเข้ามาในชีวิต

คุณแม่เปรียบเสมือนเป็นทั้งพ่อและแม่ห่วงใยลูกเสมอมา แม้เมื่อลูก ๆ จะเป็นผู้ใหญ่สามารถรับผิดชอบตนเอง และมีครอบครัวไปแล้ว

ก็อดที่จะอาทรต่อลูกมิได้ ยังคงให้ความอบอุ่นกับลูกด้วยการเยี่ยมเยียนเมื่อยามปกติ จะเฝ้าดูแลรักษาพยาบาลลูกอย่างใกล้ชิดเมื่อลูกป่วย ให้คำปรึกษาและช่วยแก้ปัญหาให้ แม้บางครั้งจะช่วยอะไรไม่ได้ก็จะเป็นที่พึ่งทางใจให้ลูกคลายความทุกข์สงบใจได้ อันความกรุณานี้ยังเลยไปถึงเขย, สะใภ้ และตลอดจนหลาน ๆ ด้วย ไม่เพียงแต่คนในครอบครัวเท่านั้น หากมีเพื่อนฝูงหรือผู้ใดมาขอความช่วยเหลือแล้ว ถ้าคุณแม่สามารถจะช่วยได้แล้วจะยินดีรับทำให้ด้วยความเต็มใจทันที

คุณแม่เป็นผู้เลื่อมใสในพระพุทธศาสนาเป็นอย่างยิ่ง ในระยะหลังนี้สุขภาพไม่เอื้ออำนวยให้ไปฟังธรรมและปฏิบัติธรรมที่วัดโพธิ์และวัดมหาธาตุได้ ก็มิได้ละเว้นโดยจะฟังทางวิทยุหรือโทรทัศน์แทน และหมั่นประกอบการกุศลเมื่อมีโอกาส สำหรับการทำบุญตักบาตรนั้นได้กระทำอยู่เป็นนิจตลอดชีวิตของคุณแม่

เมื่อเริ่มป่วยครั้งแรกด้วยโรคเส้นเลือดในหัวใจตีบนี้ ลูก ๆ ต้องตกใจในอาการป่วย ทั้งนี้ด้วยเหตุที่คุณแม่มิได้แสดงอาการเจ็บป่วยให้ลูกทราบเลยก่อนที่จะออกไปทำงานกันในตอนเช้า แต่ในตอนบ่ายของวันนั้นเองคุณแม่ก็ต้องเข้าโรงพยาบาลอย่างกระทันหัน เนื่องด้วยฟุบหมดสติขณะเมื่อนั่งพักผ่อน และต้องพักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์เป็นเวลาหลายเดือน เมื่อกลับมาพักรักษาตัวอยู่ที่บ้านได้เพียง ๔ เดือนก็ต้องกลับเข้าโรงพยาบาลอีก และในระยะหลังจากนั้นก็ต้องเข้าออกโรงพยาบาลตลอดมา

คุณแม่เป็นผู้มีความอดทน มิเคยที่จะแสดงให้ลูก ๆ เห็นความทุกข์ แม้แต่เมื่อเข้าป่วยอยู่ในโรงพยาบาลก็จะเก็บความรู้สึกไม่ให้ผู้ที่อยู่พยาบาลต้องเป็นห่วง ทุกคนจะต้องเฝ้าสังเกตอาการของคุณแม่ โดยสังเกตุว่าถ้าพูดคุยแจ่มใสก็เดาว่าเป็นปกติ แต่ถ้าเงียบก็จะต้องระวังคอยแจ้งให้พยาบาลหรือนายแพทย์ทราบทันที

กำลังใจอันเข้มแข็งของคุณแม่เป็นส่วนประกอบให้คุณแม่ได้มีอาการดีขึ้นในเร็ววันหลังจากเข้าโรงพยาบาลทุกครั้ง และจะให้กำลังใจลูกว่าคุณแม่แข็งแรงดีแล้ว จนกระทั่งวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๑๙ อันเป็นวันที่ลูก ๆ ทุกคนต้องประสพความเสียใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะก่อนจะไม่สบายหลังจากรับประทานอาหารเย็นแล้ว ก็ยังยิ้มแย้มพูดคุยกับลูกและหลานอย่างปกติธรรมดา แต่อาการของโรคหัวใจได้กำเริบรุนแรงขึ้นอย่างทันด่วน คุณแม่เหนื่อยมากจนหมดสติ ลูกและหลานได้ช่วยกันปฐมพยาบาลในทันทีนั้นและรีบนำส่งโรงพยาบาล แต่แล้วคุณแม่ก็จากลูก ๆ ไปเมื่อเวลาประมาณ ๒๒.๐๐ น. ของวันนั้น ยังความเสียใจอันสุดซึ้งให้แก่ลูก ๆ และหลานทุกคน

ลูกและหลานทุกคนขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของแม่มิรู้ลืม และด้วยกุศลผลแห่งกรรมดีทั้งหลายที่คุณแม่ได้สร้างสมไว้ในภพนี้ จงเป็นอิทธิวิปุลมนูญผลดลบรรดาลให้ดวงวิญญาณของคุณแม่จงสถิตสถาพรอยู่ในสุคติภพชั่วนิรันดร

---**จากลูก** และ **หลาน**

กราบคุณแม่

วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๑๙ เมื่อลูกกลับมาถึงที่พักรู้สึกแปลกใจที่เพื่อน ๆ มาชุมนุมกันโดยที่มิได้นัดแนะกันมาก่อน แต่ก็คิดว่าเป็นเรื่องบังเอิญจึงเข้าร่วมคุยกันถึงเรื่องราวต่าง ๆ จนกระทั่งหนูอ้อกลับมาบ้าน จึงได้ทราบว่าทำไมเพื่อน ๆ จึงพร้อมใจกันมาเช่นนี้ ลูกตกใจแทบสิ้นสติที่จู่ ๆ ก็ได้รับข่าวร้ายว่า หนูอ้อรับโทรศัพท์ทางไกลจากพี่มุกข์ว่าคุณแม่จากลูก ๆ ไปเสียแล้วในวันนี้

ลูกร้องไห้อย่างไม่อายใครด้วยไม่อาจจะระงับความรู้สึกไว้ได้ เพราะสุดที่จะอดทนได้จริง ๆ จะให้ลูกปลงใจเชื่อได้อย่างไรในเมื่อสองสามวันมานี้ยังได้อ่านจดหมายของคุณแม่ด้วยความชื่นใจในข่าวดีที่ว่าแข็งแรงขึ้นไม่ค่อยเหนื่อยมากเพียงแต่ปวดมือและชาเวลาเขียนหนังสือเท่านั้น ทั้งยังตักเตือนห่วงใยให้ลูกระวังสุขภาพเกรงจะเจ็บป่วย และจากข่าวที่ได้รับจากพี่ ๆ น้อง ๆ ก็บอกว่าอาการของคุณแม่เริ่มดีพอที่จะเดินเล่นใน บ้านได้ เกือบปกติ แทบไม่ทราบว่า เป็นคน ป่วยแล้วเพื่อน ๆ ทุกคนคงเข้าใจและเห็นใจจึงปล่อยให้ลูกร้องไห้จนสงบใจลงได้บ้างจึงเตือนให้เตรียมตัวไปวัด ซึ่งหนูอ้อได้ไปติดต่อเตรียมการสำหรับจะสวดพระอภิธรรมให้กับคุณแม่ในคืนนั้นไว้เรียบร้อยแล้ว

ด้วยความกรุณาของท่านเจ้าอาวาสและรองเจ้าอาวาสวัดวชิร-ธรรมประทีปได้อนุเคราะห์อำนวยความสะดวก จัดพิธีการให้ครบถ้วนทุกประการเช่นเดียวกับวัดในกรุงเทพ ฯ โดยตั้งรูปคุณแม่ ซึ่งคุณศรี-ประไพ พิมพ์มณี เป็นผู้ช่วยจัดดอกไม้กรอบรูปและดอกไม้หน้าพระพุทธรูปให้อย่างสวยงาม เฉพาะอย่างยิ่งรองเจ้าอาวาส (ท่านมหาเหล็ก) รับเป็นเจ้าภาพสวดให้ ๑ คืน เนื่องจากท่านเคยไปรับการถวายบิณฑบาตรจากคุณแม่เสมอ สมัยเมื่อท่านยังจำพรรษาอยู่ ณ วัดมหาธาตุ และตลอดสามคืนที่สวดพระอภิธรรมจนถึงทำบุญ ๗ วัน จนถึงการทำบุญใน

โอกาสต่อมา ก็ได้รับการร่วมใจร่วมแรงจากหลานและเพื่อน ๆ ทุกคน เต็มใจช่วยให้งานได้ลุล่วงไปด้วยดี ทำให้ลูกซาบซึ้งต่อน้ำใจของทุกคน อันเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ลูกมีกำลังใจคลายความทุกข์ลงได้บ้าง

และอีก ๒ ท่านซึ่งลูกจะต้องระลึกถึงน้ำใจคือ Mrs. Shilra Walpin, Director โรงพยาบาลที่ลูกปฏิบัติงานอยู่ด้วย เมื่อทราบข่าวก็ได้ให้ความเมตตาปลอบโยนลูก และอนุญาตให้พักผ่อนได้ ทั้งยังกรุณาให้น้องจันทร์เพ็ญ ฯ เพื่อนรุ่นน้องจากโรงพยาบาลศิริราชคอยอยู่เป็นเพื่อนมิให้อยู่คนเดียว ซึ่งน้องจันทร์เพ็ญ ฯ ก็ได้ให้ความอบอุ่นใจและช่วยเหลือลูกด้วยน้ำใจอันงาม ลูกจะไม่ลืมความกรุณาของทุกท่านเลยและขอขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

จากนี้ไปลูกคงว้าเหว่เพราะขาดคุณแม่คอยให้กำลังใจ อันน้ำใจของคุณแม่นั้นประเสริฐนัก ต้องเหน็ดเหนื่อยทั้งกายและใจเพื่อลูกเฝ้าห่วงใยให้ความรักลูกทุกคนโดยถ้วนหน้า แม้บางครั้งลูก ๆ จะนำความหนักใจมาให้ก็มิได้เสื่อมคลายความเมตตาปราณี ลูกเสียใจที่อยู่ห่างไกลยามคุณแม่ป่วยไข้ มิได้ทนแทนพระคุณได้เต็มที่ และเนื่องด้วยหน้าที่การงานในขณะนั้นทำให้ลูกไม่มีโอกาสได้มาร่วมในการสวดพระอภิธรรมและบำเพ็ญกุศลร่วมกับพี่ ๆ น้อง ๆ ได้การกุศล เพื่อบำเพ็ญให้คุณแม่โดยตั้งทุนในนามของคุณแม่ถวายวัดไทยในนิวยอร์ค ๑ ทุน ที่ชิคาโก ๑ ทุนและที่เดนเวอร์อีก ๒ ทุน ทุนละ ๕๐ เหรียญ ขอกุศลผลบุญที่ลูกตั้งใจนี้จงนำส่งผลถึงคุณแม่ที่รักของลูกด้วยเถิด

ลูกขอตั้งสัตยาธิษฐานอัญเชิญคุณพระศรีรัตนตรัย ตลอดจนคุณความดีและบุญกุศลที่คุณแม่ได้สร้างสมไว้เมื่อยังดำรงชีวิตอยู่ รวมทั้งกุศลผลบุญทั้งปวงที่บรรดาลูกหลาน และญาติมิตรได้บำเพ็ญ–และอุทิศให้แก่คุณแม่จงเป็นผลส่งเสริมนำดวงวิญญาณของคุณแม่ไปสู่สุคติทิพยสถานในสัมปรายภพด้วย เทอญ.

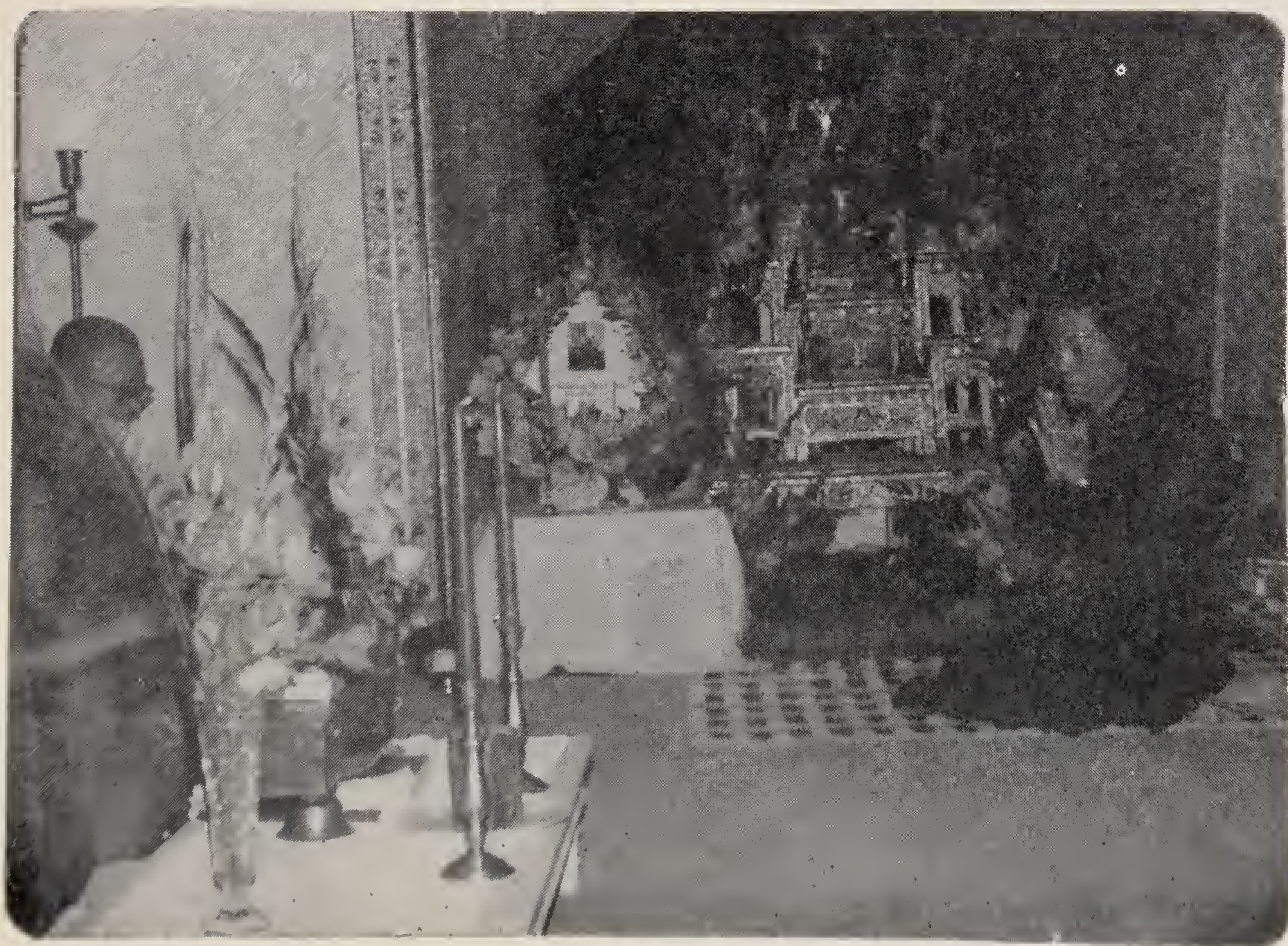
จากลูก – – – **เกษสกุล สนิทวงศ์**

← ถ่ายเมื่อพ.ศ.๒๔๘๐

สวดพระอภิธรรม
ณวัดวชิรธรรมประทีป
นครนิวยอร์ค

ขอบพระคุณ

ขอขอบพระคุณท่านผู้มีเกียรติและญาติมิตรทุกท่าน เป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้เกียรติร่วมในงานสวดบำเพ็ญกุศลและพระราชทานเพลิงศพ คุณแม่สุดสอาด สนิทวงศ์ ณ อยุธยา หากมีข้อบกพร่องประการใด บุตร ธิดา และครอบครัว ขอประทานอภัยมา ณ ที่นี้ด้วย และขอน้อมระลึกในพระคุณตลอดไป

บุตร – ธิดา และ **ครอบครัว**

Thai Melon Polyester.
P.O. Box 4.
Pathumthani.

Tel.

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ ไฮ้กวง 1386-92 ถนนทนุรัตน์ 6
ศูนย์การค้าวรรัตน์ ตรอกจันทร์ กรุงเทพมหานคร
โทร. 2860231, 2862343
นายไฮ้ แซ่จัง ผู้พิมพ์โฆษณา พ.ศ. 2520